

Kihniön Niemen kaava-alueen
arkeologinen inventointi
30.10.2015

Eva Gustavsson/ Pirkanmaan maakuntamuseo/ Kulttuuriympäristöyksikkö

PIRKANMAAN MAAKUNTAMUSEO

Tiivistelmä:

Pirkanmaan maakuntamuseo suoritti Kihniön Niemen kaava-alueen arkeologisen inventoinnin syksyllä 2015. Esityön kesto oli 2 päivää, kenttätyön 1 päivä ja jälkitöiden 3 päivää. Kenttätyöt tehtiin 30.10. 2015. Tutkimuksen suoritti FM Eva Gustavsson ja työn valvojana toimi FM Kreetta Lesell. Koska kaava-alueen lähistöltä tunnetaan useita kivikautisia asuinpaikkoja (Joensivu, Pyhäniemi, Yli-Ristaniemi 1 ja Yli-Ristaniemi 2), eikä tiedot alueen historiallisen ajan muinaisjäännösten osalta olleet ajantasaiset, katsottiin alueen inventointi välttämättömäksi. Inventoinnissa alueelta ei löytynyt merkkejä kivikautisesta asutuksesta taikka mitään varhaisempaan historialliseen aikaan viittaavaa. Alueella sijaitsevat rakennukset ja löydöt olivat 1900-luvulta.

Kannen kuva: Eva Gustavsson. Kuvattu itäkaakosta.

ARKISTO- JA REKISTERITIEDOT

Tutkimuksen nimi:	Kihniön Niemen kaava-alueen arkeologinen inventointi 30.10.2015
Kunta/Kylä:	Kihniö/ Nerkoon kylä
Peruskarttalehti:	221210
Sijainti:	Pohjoisin reuna P 6897157 I 297064 Eteläisin reuna P 6896705 I 297308 Läntisin reuna P 6897005 I 296974 Itäisin reuna P 6896833 I 297374
Koordinaattiselite:	Tutkitun alueen äärikoordinaatit (ETRS89-TM35FIN)
Tutkimuslaitos:	Pirkanmaan maakuntamuseo
Kenttätyönjohtaja:	FM Eva Gustavsson
Kenttätyöaika:	30.10.2015
Tutkitun alueen laajuus:	n. 13 hehtaaria
Tutkimusten kustantaja/ tutkimuskustannukset:	Yksityinen tilaaja/ 1420 € + alv.
Löydöt:	-
Digitaaliset kuvatallenteet:	1-5
Aikaisemmat tutkimukset:	Maarit Suni 1975: Kihniön, Kurun ja Parkanon pikainventointi
Aikaisemmat löydöt:	-
Raportin sivumäärä:	18

Liitteet:

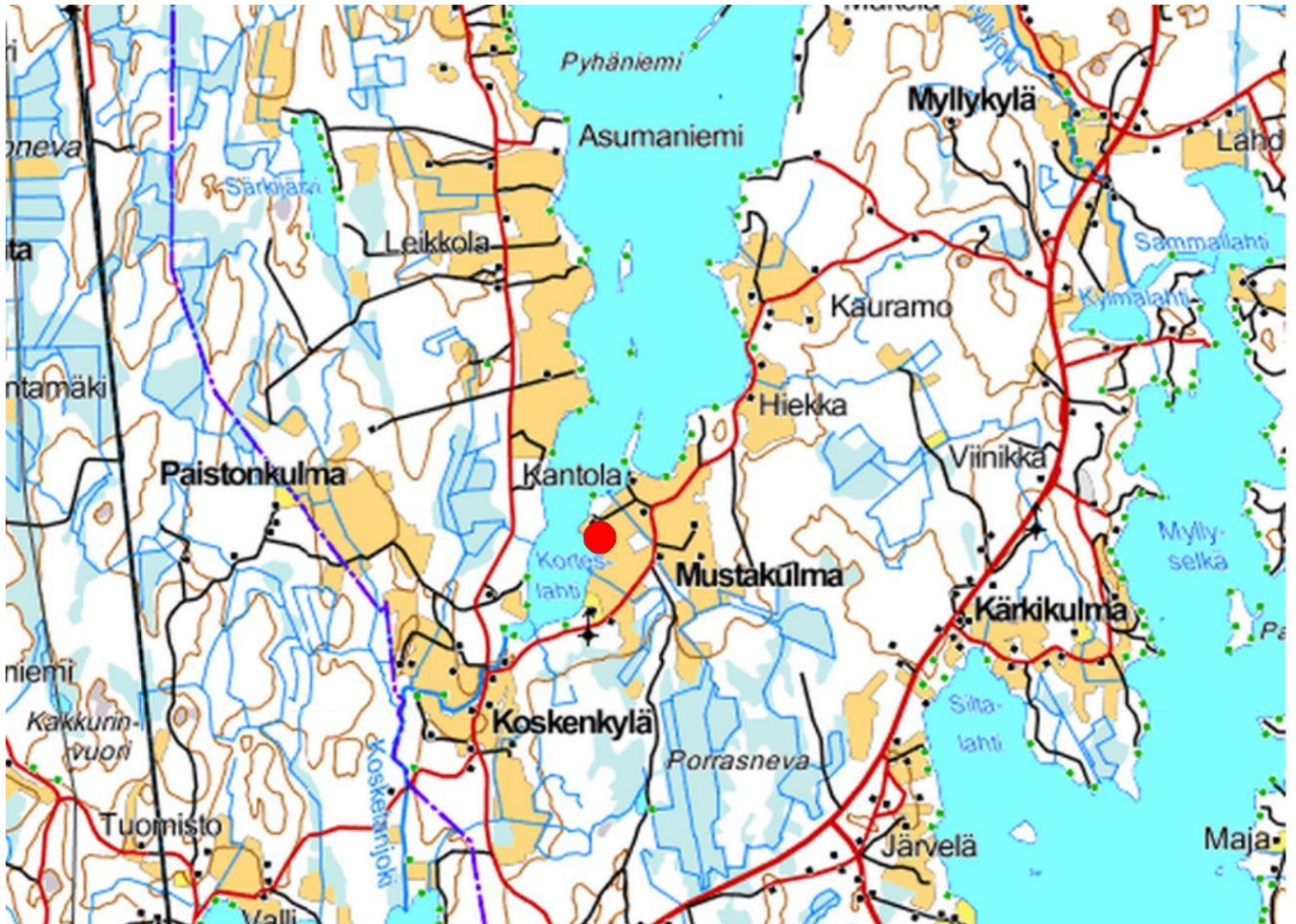
Liite 1. Digitaalinen kuvaluettelo

Raportin säilytyspaikka:

Museovirasto, kulttuuriympäristön suojeluyksikön arkisto.
Alkuperäinen raportti Pirkanmaan maakuntamuseon
Kulttuuriympäristöyksikön arkistossa.

Sisällys

Tiivistelmä:.....	2
ARKISTO- JA REKISTERITIEDOT.....	3
1. Johdanto	7
1.2. Inventointialue	7
2. Tutkimusmenetelmät.....	9
2.1. Koekuopat.....	11
3. Tulokset ja yhteenveto	15
Lähteet:	16
Kartat:.....	16

Kartta 1. Kihniön Niemen sijainti merkitty karttaan punaisella pallolla.
Pohjakartta © Maanmittauslaitos 2015. Lisäykset karttaan: Eva Gustavsson

1. Johdanto

Pirkanmaan maakuntamuseo suoritti Kihniön Nerioon kaava-alueen arkeologisen inventoinnin syksyllä 2015. Inventoinnin kenttätyöt tehtiin 30.10.2015 ja ne suoritti FM Eva Gustavsson. Työn valvojana toimi FM Kreetta Lesell. Inventoinnin hinnaksi tuli 1420 € + alv., jonka kustansi yksityinen tilaaja. Raportissa käytetyt koordinaatit ovat ilmoitettu ETRS89-TM35FIN-järjestelmässä, sekä korkeudet N2000-järjestelmässä.

Inventointialueen lähistöltä, Kankarinjärven koillisosasta tunnetaan neljä kivikautista asuinpaikkaa: Joensivu (250010006), Pyhäniemi (250010001), Yli-Ristaniemi 1 (250010002) ja Yli-Ristaniemi 2 (250010003). Myöhäisempien aikakausien asuinpaikkoja alueen lähistöltä ei tunneta ennen 1540-lukua, jolloin alueen lähin tunnettu talo (Linna) sijaitsi ilmeisesti Linnanjärven länsirannalla, suunnilleen nykyisen Linnan kohdilla. Myöskään löytöjä pronssi-rautakaudelta tai keskiajalta alueen lähistöltä ei tunneta. Vuoden 1806 pitäjänkartassa alueella ei ole sijainnut asutusta taikka kulkenut teitä. Lähin kylä tuolloin on ollut lähellä Koskelanjoen suuta sijainnut Koskela.

1.2. Inventointialue

Inventointialue sijaitsee Kihniön kunnassa Kankarinjärven eteläosassa Kortteslahden suulla sijaitsevalla niemellä. Alueen lounais- ja länsireuna on maaperältään hiekkamoreenia ja loppuosan peltoala on pinta- ja pohjamaaltaan saraturvetta. Suurin osa inventointialueesta oli heinällä olevaa peltoa.

Kartta 2. Kihniön Niemen inventointialue. Alue merkitty punaisella vinoviivakuviolla karttaan. Pohjakartta © Maanmittauslaitos 2015. Lisäykset karttaan: Eva Gustavsson

Kartta 3. Pitäjänkartta vuodelta 1806. Inventointialue jää punaisen ympyrän sisään. Lisäykset karttaan: Eva Gustavsson

2. Tutkimusmenetelmät

Inventoinnin esityövaiheessa käytiin läpi Kihniön alueen vanhoja karttoja. Myös alueen maaperäkartat tutkittiin. Lisäksi selvitettiin lähialueiden tunnetut muinaisjäännökset muinaisjäännösrekisterin ja Siirin kautta ja käytiin läpi alueella tehdyt aikaisemmat tutkimukset.

Kenttätöväiheessä alue kuljettiin läpi havainnoiden maastoa ja maanpintoja. Alue kuvattiin ja dokumentoitiin. Alueelle tehtiin kairauksia maankorkeudelta ja sijainniltaan potentiaalisimpiin kohtiin. Kairauksissa huomattiin, että peltomullan alla on hiesumaannosta, mutta kulttuurikerroksia ei havaittu. Lisäksi tehtiin kolme koekuoppaa potentiaalisiksi katsottuihin

kohtiin. Koekuoppien sijainnit talletettiin käyttäen Garmin GPSMAP 62s-paikanninta (virhemarginaali +/-3 m). Kuopat dokumentoitiin valokuvaamalla ja kirjoittamalla muistiinpanoja.

Havainnointiolosuhteet olivat pääosin heikot, koska inventointialueena ollut pelto oli heinällä, jolloin maanpintaa ei näkynyt. Lisäksi pellolla kulkemista hidastuttivat pellolla kulkevat leveät ojat, kun aikaa kului ojien kiertämiseen sopivien kulkukohtien löytymiseksi.

Jälkityövaiheessa kartat piirrettiin puhtaiksi käyttäen MapInfo Gis -paikkatieto-ohjelmaa. Valokuvat tallennettiin Pirkanmaan maakuntamuseon Siiri-tietokantaan.

Kuva 1. Inventointi-aluetta kuvattuna länsilounaasta. Tehdyt koekuopat sijoittuvat etualalla olevan loivaan rinteeseen. Kuvaaja: Eva Gustavsson

2.1. Koekuopat

Kartta 4. Koekuopat merkittynä sinisellä neliöllä.
Pohjakartta © Maanmittauslaitos 2015. Lisäykset karttaan: Eva Gustavsson

Koekuoppa 1.

Sijainti: P: 6897025, I: 297083, 132 mpy.

Koko: n. 30x30 cm

0-30 cm: Ruskea hiesu

30-45 cm: Vaalea hiesu, seassa oransseja läikkiä.

Löydöt/Havainnot: Vaaleassa hiesussa hiilen palasia

Kuva 2. Koekuoppa 1. Vaaleassa hiesussa näkyy oransseja läikkiä.

Koekuoppa 2.

Sijainti: P: 6897019, I: 297054, 132 mpy

Koko: n. 30x30 cm

0-30 cm: Ruskea hiesu

30-40cm: Vaalea hiesu, seassa oransseja läikkiä.

Löydöt/Havainnot: Vaaleassa hiesussa hiukan hiilen palasia.

Kuva 3. Koekuoppa 2. Pohjalla vaaleassa hiesussa on jälleen oransseja läikkiä.

Koekuoppa 3.

Sijainti: P: 6897040, I: 297056, 132 mpy.

Koko: n. 25x30 cm

0-30 cm: Ruskea hiesu

30-45 cm: Vaalea hiesu

Löydöt/Havainnot: -

Kuva 4. Koekuoppa 3.

3. Tulokset ja yhteenveto

Kihniön kaava-alueen inventoinnissa ei havaittu mitään historialliseen tai esihistorialliseen kiinteään muinaisjäänökseen viittaavaa. Irtolöydöt ja koekuoppien olivat vähäisiä, moderneja, kuten teollisesti valmistettuja nautoja ja pleksilasimurskaa. Myöskään kairalla peltoon tehtyjen pistojen perusteella alueella ei ole muinaisjäänöksiä. Heinällä oleva pelto vaikeutti havaintomahdollisuuksia.

Tampereella 30.12.15

Eva Gustavsson

Lähteet:

Sähköiset lähteet:

Maaperäkartat: <http://gtkdata.gtk.fi/Maankamara/index.html#> (28.10.2015).

Pitäjänskartat: <http://www.vanhakartta.fi/historialliset-kartat/pitaejaenkartat/> (28.10.2015).

Muinaisjäännösrekisteri:

http://kulttuuriymparisto.nba.fi/netsovellus/rekisteriportaali/mjreki/read/asp/r_default.aspx
(28.10.2015).

Painetut lähteet:

Huurre, Matti: Parkanon ja Kihniön esihistoriaa. Parkanon ja Kihniön kirja (Toim. Rantatupa, Heikki). 1971.

Jokipii, Mauno: Parkanon ja Kihniön synty. Parkanon ja Kihniön kirja. (Toim. Rantatupa, Heikki). 1971.

Painamattomat lähteet:

Suni, Maaret, 1975: Kihniön, Kurun ja Parkanon pikainventointi

Kartat:

Kartta 1. Kihniön Niemen sijainti. Pohjakartta © Maanmittauslaitos 2015.

Kartta 2. Kihniön Niemen inventointialue. Pohjakartta © Maanmittauslaitos 2015.

Kartta 3. Inventointialue vuoden 1806 pitäjänkartassa.

Kartta 4. Koekuopat. Pohjakartta © Maanmittauslaitos 2015.

Liite 1.

Digitaalikuvaluettelo

Kuvaaja: Eva Gustavsson

Kuvanro:	Aihe	Kuvattu suunnasta	Pvm.
1.	Inventointi-alueita	Länsilounas	30.10.
2.	Koekuoppa 1.	-	30.10.
3.	Koekuoppa 2.	-	30.10.
4.	Koekuoppa 3.	-	30.10.
5.	Koekuoppa 4.	-	30.10.